

**İNSANSIZ HAVA ARACI SİSTEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK (SHY-İHAS)
(SHY-İHAS)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 -(1) Bu Yönetmelik, Türk Hava Sahasında işletilecek veya kullanılacak sivil İnsansız Hava Aracı (İHA) sistemlerinin ithali, satışı, kayıt ve tescili, uçuşa elverişliliğin sağlanması, sistemleri kullanacak kişilerin sahip olması gereken nitelikleri, hava trafik hizmetleri ve İHA operasyonlarına ilişkin usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 -(1) Bu Yönetmelik, Türk Hava Sahasında uçacak İHA'ları, ilgili sistemleri, bunları ithal edecek, satışını yapacak, işletecek ya da kullanacak gerçek ve tüzel kişileri, bu kapsamda görev alacak personeli, İHA ekibini ve hava sahası kullanımı ile verilecek hava trafik hizmetlerini kapsar.

(2) Aşağıdaki İHA ve sistemleri bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır:

- Devlet insansız hava araçları,
- Yalnızca kapalı alanlarda kullanılan İHA ve sistemleri,
- Yere veya herhangi bir platforma bağlı olan insansız balon ve benzeri sistemler,

(3) Azami kalkış ağırlığı 250 gr'dan daha az olan İHA'lar ile 5 metre yarıçap ve 10 metre yüksekliğe sahip bir silindir içerisinde tanımlı alanlarda uçuş gerçekleştirilebilir. Yasaklı sahalarda ve bu kısıtların dışında uçuş gerçekleştirilmesi durumunda bu yönetmeliğin 25. Maddesi kapsamında idari yaptırım uygulanır. Bu İHA'lar yönetmeliğin diğer hükümlerinden muaftır.

Dayanak

MADDE 3 -(1) Bu Yönetmelik, 15.07.2018 tarih ve 30479 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 31. Bölümüne ve 14/10/1983 tarihli 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 -(1) Bu Yönetmelikte geçen tanımlardan:

a) Algı ve sakın: Üzerinde pilot bulunan bir hava aracında olması beklenen görme ve sakınma işlevine eşdeğer bir şekilde görev yapan, pilota hava aracını ayırıştırma yeteneği kazandırabilecek İHA sisteminin işlevini,

b) Devlet insansız hava aracı: Devletin askerlik, güvenlik, gümrük ve orman yangınları ile mücadele, Cumhurbaşkanlığı, İçişleri Bakanlığı ve bağlı, ilgili, kurum ve kuruluşları tarafından afet ve acil durumlarda arama kurtarma, Milli İstihbarat Başkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Kuvvet Komutanlıkları ve bağlı, ilgili, kurum ve kuruluşları tarafından istihbarat hizmetlerinde kullandığı hava araçlarını,

c) Faydalı yük operatörü: İHA'nın icra edeceği göreve uygun olarak üzerinde taşıdığı görev sistemlerini kullanan ve izleyen İHA pilotu dışındaki kişiyi,

ç) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü'nü

d) Görsel görüş hattı (VLOS): Optik ve/veya elektronik cihazların yardımı olmaksızın ilgili hava sahasında geçerli havacılık kurallarını uygulamak ve hava aracını yönetmek için uzaktaki pilotun hava aracı ile doğrudan görsel temasta kalarak operasyonları gerçekleştirdiği şartları,

e) Görüş hattı dışı (BLOS): Operasyonların gerçekleştirilebilmesinde İHA'yı uzaktan kumanda eden pilota, hava aracı ile sürekli olarak doğrudan görsel temas halinde kalmaya veya kullanılan hava

sahasının geçerli uygulanabilir kurallarına uymaya imkân vermeyen belirli bir mesafeyi,

f) Hafif İHA İşleticisi: Bu Yönetmelik kapsamında Genel Müdürlük tarafından Hafif İHA İşleticisi olarak yetkilendirilmiş tüzel kişiyi,

g) İHA ekibi: Bir İHA'nın uçurulması için gerekli olan kontrol istasyonunda yürütülen faaliyetin tamamından sorumlu İHA pilotunu veya görev sorumlusunu, kumanda başındaki İHA pilotunu, faydalı yük operatörünü ve teknisyenlerini ve varsa muhabere görevlisi gibi diğer görevlileri içeren mürettebatı,

ğ) İnsansız Hava Aracı (İHA): İHAS'ın bir bileşeni olarak işletilen, aerodinamik kuvvetler aracılığıyla sürekli uçuş yapma yeteneğinde olan, üzerinde pilot bulunmaksızın uzaktan İHA pilotu tarafından kontrol edilerek veya otonom operasyonu İHA pilotu tarafından planlanarak uçurulan ya da havada kalabilen hava aracını,

h) İnsansız Hava Aracı Sistemi (İHAS): İHA ile kontrol istasyonu, komuta ve kontrol veri bağı, kalkış ve iniş sistemi gibi uçuşun sağlanması için gerekli olan, birbirinden ayrı sistem elemanlarının bütünü,

ı) İHA Takip Sistemi: İHA'nın kimliğini ve yasaklı alanda uçmadığını tespit etmek için kullanılan sistem,

i) Otonom operasyon: Pilot kontrolü olmadan otomatik uçuş kontrol sistemi ile gerçekleştirilen operasyonları,

j) Kontrol bağı: İHA ile kontrol istasyonu arasında, İHA'nın uçurulması için kontrol istasyonundan gönderilen kontrol komutları ile İHA'dan alınan uçuş bilgilerinin kontrol istasyonuna aktarıldığı bağlantıyı,

k) Kontrol istasyonu: İHA'yı uzaktan kumanda ederek kullanmak veya otonom görevleri takip etmek, operasyonları süresince ve görüş alanı dışında iken, yer ve durumunu izlemek için kullanılan, yerde veya bir platformda bulunan cihaz veya sistemini,

ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte geçen kısaltmaların karşılıkları aşağıda verilmiştir:

a) AMM: Hava aracı Bakım El Kitabı,

b) AR-GE: İnsansız Hava Aracı üretimi ve geliştirilmesi amacıyla yapılan araştırma geliştirme uçuşları,

c) EASA: Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansı,

ç) GTİP: Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu,

d) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Organizasyonu,

e) IR: Aletli Uçuşa Yetkili,

f) İPL1: İHA Kısıtlılı Operasyonları Pilot Lisansı

g) İPL2: İHA Kısıtsız Operasyonları Pilot Lisansı

h) Mode-S Transponder: Mod-S Vericisi,

ı) MPD: Bakım Programı Dokümanı,

i) PPL: Hususi Pilot Lisansı,

j) R/T: Alıcı/Verici,

k) SHGM: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü,

l) SHY-7 Yönetmeliği: 14/07/2020 tarihinde yayımlanan Hava Aracı Milliyeti ve Tescil İşaretleri Yönetmeliği,

m) SHY-21: 30/12/2015 tarihli ve 29578 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Hava Aracı Ve İlgili Ürün, Parça Ve Cihazın Uçuşa Elverişlilik Ve Çevresel Sertifikasyonu Yönetmeliğini,

n) SHY-İPC: 07/03/2017 tarihli ve 30000 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmeliği,

(3) Bu Yönetmelikte belirtilmeyen tanımlar için 2920 sayılı Kanun, 5431 sayılı Kanun ve diğer sivil havacılık mevzuatı ile ülkemizin üyesi olduğu uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan dokümanlarda belirtilen tanım ve kısaltmalar geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Sınıflandırma, Operasyonel Sınıflandırma, İthal Teknik Uygunluk, Zorunlu Teçhizat, Uçuşa Elverişlilik ve Özel Uçuş İzni, Bakım ve Onarım

Sınıflandırma

MADDE 5 -(1) Azami kalkış ağırlıkları referans alınarak İHA'lar 4 ayrı sınıfa ayrılır:

- b) İHA0: Azami kalkış ağırlığı 250 gr (dâhil) - 4 kg aralığında olan İHA'lar,
- c) İHA1: Azami kalkış ağırlığı 4 kg (dâhil) - 25 kg aralığında olan İHA'lar,
- ç) İHA2: Azami kalkış ağırlığı 25 kg (dâhil) - 150 kg aralığında olan İHA'lar,
- d) İHA3: Azami kalkış ağırlığı 150 kg (dâhil) ve daha fazla olan İHA'lar.

(2) İHA uçuşlarına tahsis edilmiş hava sahası dışında AR-GE çalışmaları kapsamında yapılacak test uçuşlarında, başvuru sahibi, test uçuşlarının kapsamını, uçulacak bölgenin koordinatlarını, irtifasını, üçüncü şahıs mali mesuliyet sigortasını ve ilgili kategoriye uygun pilot bilgilerini Genel Müdürlüğe bildirir, doğruluğunu taahhüt eder.

a) AR-GE çalışmaları için üretilen İHA0 ve İHA1 kategori hava araçları Genel Müdürlük tarafından oluşturulan internet tabanlı "Kayıt Sistemi" 'ne kayıt edilir.

b) Bu tip test uçuşları için bu Yönetmelikte belirlenmiş diğer gereklilikler aranmaz.

Operasyonel sınıflandırma

MADDE 6 -(1) Azami kalkış ağırlıklarından bağımsız olmak üzere operasyonel açıdan İHA'lar 2 sınıfa ayrılır:

a) Kısıtlı Operasyon: Tanımlanmış alanlarda yerden (AGL) 400 feet (120 metre) yüksekliğin altında ve yatayda 2000 metreyi geçmeyecek şekilde pilotun görüş alanında gerçekleştirilen İHA Operasyonlarıdır.

b) Kısıtsız Operasyon: Tanımlanmış alanlarda irtifa ve menzil şartı bulunmayan İHA Operasyonlarıdır.

İthal teknik uygunluk

MADDE 7 -(1) Yalnızca hava aracı GTİP koduna sahip olan İHA için aracı ithal ederken başvuru sahibi, Genel Müdürlük tarafından belirlenen düzenlemeler doğrultusunda Genel Müdürlüğe başvuruda bulunur.

(2) İHA ithal edeceklerden, 12/04/1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanuna, 21/03/2007 tarih ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 13/11/1996 tarih ve 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Kanununa, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat Ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna, 12/06/1933 tarih ve 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerini Murakabesi Hakkında Kanuna, 10/07/1953 tarih ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanuna, 21/07/1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa, 20/02/1930 tarih ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna muhalefet suçlarından dolayı ve 26/09/2004 tarih ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda yer alan zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık ve sahtecilik gibi yüz kızartıcı suçlardan mahkum edilmemiş olduğunu gösteren arşiv kayıtlı Adli Sicil Belgesi istenir.

(3) Azami kalkış ağırlığı 250 gr altı olan İHA için Teknik uygunluk ya da kapsam dışı yazısı düzenlenmez.

Zorunlu teçhizat

MADDE 8 -(1) Tüm İHA'lar İHA Takip Sistemi Donanımı ve yazılımı ile donatılmış olmalıdır. İHA'ları için zorunlu teçhizatlar ve istisnalar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Uçuşa elverişlilik ve özel uçuş izni belgesi

MADDE 9 -(1) İHA0 sınıfındaki İHA için Genel Müdürlük tarafından Uçuşa Elverişlilik Sertifikası veya Özel Uçuş İzni Belgesi düzenlenmez.

(2) İHA1 sınıfındaki İHA için Genel Müdürlük tarafından Uçuşa Elverişlilik Sertifikası veya Özel Uçuş İzni Belgesi düzenlenmemekle birlikte bu belgelerin yerine Genel Müdürlük resmi internet sayfasında örnekleri verilen Emniyet ve Uygunluk Beyanları kabul edilmektedir.

(3) İHA2 sınıfındaki hava araçları için güvenli ve emniyetli operasyon yapma kabiliyeti değerlendirilerek Özel Uçuş İzni Belgesi düzenlenir ve yayımlanan özel uçuş izinleri Genel Müdürlük İHA Kayıt Sisteminde yayımlanır.

(4) İHA3 sınıfındaki İHA için Genel Müdürlük tarafından Uçuşa Elverişlilik Sertifikası düzenlenir.

(5) Uçuşa Elverişlilik Sertifikası veya Özel Uçuş İzni Belgesi başvuru ve düzenlenmesine ilişkin şartlar Genel Müdürlükçe ayrıca düzenlenir.

Bakım ve onarım gereklilikleri

MADDE 10 -(1) Bakım kuruluğu, bakım ve onarım, alet ekipman ve kalibrasyon, bakım personel ve bakım kayıt gereklilikleri Genel Müdürlükçe ayrıca düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kayıt, Tescil ve Takip

Kayıt işlemleri

MADDE 11 -(1) İHA0, İHA1, İHA2 ve İHA3 kategorisindeki hava araçlarının kayıtları Genel Müdürlük tarafından elektronik ortamda oluşturulan "Kayıt Sistemi" üzerinden yapılacaktır.

(2) Kayıt süreleri:

a) Ülkemizde üretimi yapılan her bir İHA, üreticisi tarafından aynı gün içerisinde "Kayıt Sistemi" ne kayıt edilir.

b) İthalatçı firma tarafından satılan her bir İHA'nın bilgileri satın alan kişi bilgileriyle birlikte, satan firmanın sorumlu yöneticileri tarafından aynı gün içerisinde "Kayıt Sistemi" ne kayıt edilir.

c) Yurtdışından bireysel olarak getirilen veya yurt içinde devir alınan İHA, en geç 3 gün içerisinde "Kayıt Sistemi" ne kayıt edilir.

Tescil işlemleri

MADDE 12 -(1) İHA0 ve İHA1 sınıfındaki İHA'lar için tescil işlemi yapılmaz. Uzaktan kumanda edilen İHA2 ve İHA3 sınıfındaki İHA'lar, Genel Müdürlük tarafından hava aracı siciline kayıt edilerek tescil işareti atanır. İHA tescil işareti, ölçüleri, uygulama yerleri, kimlik plakası ve sicil kayıtları SHY-7'de belirtilen esaslar dâhilinde yerine getirilir.

(2) Türk Sivil Hava Aracı Siciline kayıt edilecek veya sicilinde değişiklik gerçekleştirilecek İHA'ların tescil işlemlerinde başvuru şartları Genel Müdürlükçe düzenlemelerle belirlenir.

İHA takip sistemi

MADDE 13 -(1) İHA0, İHA1 ve İHA2 sınıfındaki İHA'lar, Genel Müdürlük tarafından özellikleri belirlenen bir İHA Takip Sistemi vasıtası ile takip edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uçuş Operasyon El Kitabı, Hafif İHA İşleticisi Sertifikası ve Pilot Lisansları

Uçuş operasyon el kitabı

MADDE 14 -(1) İHA0 ve İHA1 kategori İHA'lar için uçuş operasyon el kitabı hazırlanır. Bu kitapta? 2. fıkradaki bentlerde bulunan gereklilikler yer alır. El kitaplarının Genel Müdürlük tarafından onaylanmasına gerek bulunmamaktadır. Denetim ve incelemelerde el kitaplarının Genel Müdürlüğe

sunulması yeterlidir.

(2) İHA2 ve İHA3 kategorisindeki İHA ve sistemleri için, tescil başvurusu ile birlikte Uçuş Operasyon El Kitabı hazırlanarak Genel Müdürlüğe sunulur. Uçuş Operasyon El Kitabı aşağıdakileri içermelidir:

- a) Görev ve sorumluluklar,
- b) Uçuş ekibinin teşkili, görev ve sorumlulukları,
- c) Uçuş ekibinin görev ve istirahat süreleri,
- ç) Uçuş mürettebatı için gerekli olan eğitim ve yeterlilik standartları,
- d) Uçuş ekibinin uygulayacağı normal ve acil durum usulleri,
- e) Uçuş yapılacak yer/mezdan/havaalanına ait usulleri,
- f) Haberleşme usul ve esasları,
- g) İHA ve sistemlerinde bulunması gereken uçuş ve seyrüsefer teçhizatı listesi,
- ğ) Kaza ve olaylarda sorumlu İHA pilotunun uygulayacağı usulleri,
- h) Kalkış ve iniş ağırlık ve ağırlık merkezi tahditleri,
- ı) Muhtelif meteorolojik şartlarda uygulanacak uçuş tekniği usul ve esasları,
- i) Öngörülen diğer usul ve esasları,
- j) İHA pilotunda olması gereken nitelikler ve İHA pilotu uçuş eğitim düzeyi, uçuş saati ve uçuş tecrübesine göre İHA pilotunun yetkileri ve kısıtlamaları.

(3) İHA'nın sınıfına ve tescil durumuna bakılmaksızın uçuş izni için bakım, pilot, sigorta ve insan/yapı/başka hava araçları ile çarpışma risklerini göz önünde bulunduran risk analizi yapılması ve tespit edilen riskleri giderecek veya azaltacak önlemlerin belirlenmesi zorunludur.

Hafif İHA işleticisi sertifikası

MADDE 15 -(1) Kısıtsız operasyon sınıfında uçuş yalnızca Hafif İHA İşleticisi tarafından gerçekleştirilebilir.

(2) Hafif İHA İşleticisi olmak isteyen kuruluşların, asgari iki yüz elli bin Türk Lirası ödenmiş sermayeye sahip olması gerekmektedir.

(3) Hafif İHA İşleticisi;

a) Uyumluluk izleme ve emniyet yönetim sistemini sürdürülebilir şekilde işletecek bir organizasyon yapısını kurar ve faaliyetleri süresince bu yapıyı aktif olarak muhafaza eder.

b) Bir sorumlu müdür, sorumlu müdüre doğrudan bağlı olmak üzere, işletilen İHA sınıflarından en az birinde geçerli ticari pilot lisansına sahip operasyon konularından sorumlu yönetici ile tüm organizasyonun sağlıklı bir yapıda olmasını ve sürekliliğini denetleme görevini üstlenebilecek kapasitede uyumluluk izleme ve emniyet sistemi yöneticisi görevlendirir.

c) Operasyon ve izleme merkezi kurar.

(4) Hafif İHA işleticisi şartlarını sağlayan işleticilere Hafif İHA İşleticisi Sertifikası süresiz olarak verilir. Bu yönetmelik ve ilgili mevzuat kapsamında istenilen gereklilikler karşılandığı sürece geçerlidir.

(5) İşletmelerde görev alan sorumlu yönetici ve diğer personelin yeterlilikleri Genel Müdürlükçe ayrıca belirlenir.

(6) Hafif İHA İşleticisi Sertifikası aşağıda belirtilen kategorilerde tanzim edilir. Kategori gereklilikleri Genel Müdürlük tarafından ayrıca belirlenir;

- a) Zirai Faaliyetler,
- b) Kargo Taşımacılığı,
- c) Güvenlik/İzleme,
- ç) İHA Eğitim Organizasyonu,
- d) Prodüksiyon/Hava Fotoğrafçılığı.

(7) Hafif İHA İşletmesi, işletmesinde bulunan İHA'ların bakım ve onarım gerekliliklerini Madde 10 a göre sağlamaktan sorumludur.

Pilot lisansı sınıflandırması ve gereklilikleri

MADDE 16 -(1) İHA Pilot Lisansı için aşağıdaki şartlar aranır;

a) Lisansın türüne uygun olarak 15.06.2017 tarihinde yayınlanan Havacılık Sağlık Talimatına göre düzenlenmiş, İHA2 pilotları için LAPL, İHA3 pilotları için sınıf 2 sağlık sertifikasına sahibi olmak,

b) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması suçlarından, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanuna muhalefetten veya terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkan ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak suçlarından hüküm giymemiş olmak,

c) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek kamu görevinden çıkarılmamış olmak.

(2) Durumları lisans tanziminden sonra değişerek birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerindeki şartları sağlamadığı veya lisans tanzimi sırasında gerçeğe aykırı belge sunduğu tespit edilenlerin, pilot lisansları iptal edilir.

İHA Kısıtlı Operasyon pilotu sorumlulukları

MADDE 17 -(1) İPL1'e sahip bir pilot ilgili hava aracı kategorisinde ticari olmayan operasyonlarda, herhangi bir gelir elde etmeksizin, sorumlu pilot olarak uçuş gerçekleştirir.

(2) İPL1 tüm İHA kategorilerinde geçerlidir.

İHA Kısıtsız Operasyon pilotu sorumlulukları

MADDE 18 -(1) İPL2'e sahip bir pilot; ilgili hava aracı kategorisinde;

a) İPL1 pilot lisansı imtiyazlarını kullanmak,

b) Ticari ve/veya Kısıtsız operasyon şartlarında uçuş gerçekleştirmek.

(2) İPL2 tüm İHA kategorilerinde geçerlidir.

Onaylı İHA eğitim organizasyonları

MADDE 19 -(1) Lisans ve yetki tanzimine yönelik eğitimler sadece Genel Müdürlükçe yetkilendirilmiş onaylı İHA eğitim organizasyonları bünyesinde gerçekleştirilebilir.

Teorik bilgi gereksinimleri ve sınavlar

MADDE 20 -(1) İHA Pilot lisansları tanzimi için gerekli teorik bilgi sınavları Genel Müdürlük tarafından veya Genel Müdürlükçe bu amaca yönelik özel olarak yetkilendirilmiş organizasyonlar tarafından gerçekleştirilir.

İHAlar için uçuş ekibi gereklilikleri

MADDE 21 -(1) Her uçuşta, İHA ekibinin eleman sayısı, İHA'nın Uçuşa Elverişlilik Sertifikası / Özel Uçuş İzni Belgesinde ve üretici firma dokümanlarında / Uçuş Operasyon El Kitabında belirtilen miktardan az olamaz.

(2) İşletici, İHAS'ın ve İHA ekibinin geçerli sertifikalara ve lisanslara sahip olmasından ve muhafaza edilmesinden sorumludur.

(3) İHA ekibinin çalışma ve dinlenme süreleri Genel Müdürlük tarafından ayrıca belirlenir.

(4) Bir İHA ekibi, aynı anda sadece bir İHA'nın uçuşunu gerçekleştirebilir.

Denetim ve bulgular

MADDE 22 -(1) Genel Müdürlük, sertifikaların, izinlerin ve beyanların geçerlilik şartlarının korunduğunu doğrulamak için denetimler yapar.

(2) Gerçekleştirilen denetimlerde tespit edilen uygunsuzlukların seviyelendirilmesi ve diğer şartlar Genel Müdürlükçe ayrıca düzenlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Uçuş Yapılacak Sahalar ve Hava Koridorları, Güvenlik

Uçuş yapılacak sahalardan ve hava koridorları

MADDE 23 -(1) Tüm İHA'larla yatay ve dikey limitleri Genel Müdürlük tarafından belirlenen ve ilgili havacılık yayınları ile duyurulan sahalardan ve hava koridorları içerisinde uçuş gerçekleştirilir.

(2) Genel Müdürlük tarafından bu saha ve koridorların tanımlanmasına ilişkin usul ve esaslar bir düzenleme ile belirlenir.

Güvenlik

MADDE 24 -(1) İHA işleticisi ve pilotu, İHA'nın terör saldırılarında veya kamunun güvenliğini tehlikeye düşürecek herhangi bir yasadışı eylemde kullanılmasını önlemek amacıyla İHA sisteminin ve aracının dışarıdan müdahalelere karşı güvenliğini sağlamakla yükümlüdür.

(2) İHA sahibi ve pilotu Genel Müdürlük tarafından yayımlanan güvenlik taahhünamesindeki tedbirleri almakla yükümlüdür. Bu kapsamda Genel Müdürlüğe taahhütte bulunur.

(3) İHA operasyonlarının uygunluğu Genel Müdürlük ve/veya ilgili mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından denetlenebilir.

(4) İHA işleticisi ya da pilotu, İHA ya da sistem üreticisinin teknik ya da idari olarak belirlemiş olduğu güvenlik ve emniyet sınırlandırmalarına uymakla yükümlüdür.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

İdari yaptırımlar

MADDE 25 -(1) Bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uymayan işletmeciye/İHA pilotuna ve ilgili personele 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesine göre işlem yapılır.

(2) Ayrıca, İHA İşleticilerine aşağıdaki belirtilen durumlarda idari yaptırımlar uygulanır;

a) Yapılan denetimde bu Yönetmeliğe aykırı olan, emniyet standardını düşüren ve uçuş emniyetini doğrudan ciddi olarak etkileyen ve Seviye 1 bulgu olarak değerlendirilebilecek önemli bir yetersizlik veya kusur tespit edilmesi ve tespit tarihinden itibaren on gün içerisinde ilgili düzeltici faaliyeti gerçekleştirememesi halinde İHA İşleticilerine yetkisi ile 25 nci maddede belirtilen yönetici personel onayı, tespit edilen eksiklik giderilinceye kadar askıya alınır.

b) Yapılan denetimde uçuş emniyetini doğrudan etkilemeyen, ancak bu Yönetmelikte belirtilen koşulların tamamının veya bir kısmının kaybedildiğinin tespit edilmesi ve Seviye 2 bulgu olarak değerlendirilmesi halinde İHA İşleticilerine en fazla üç ay süre verilerek eksikliklerin tamamlanması istenir. Verilen süre içerisinde eksiklikleri tamamlamayan İHA İşleticilerinin bu eksikliklere ilişkin faaliyeti bu eksiklik giderilinceye kadar durdurulur.

(3) İHA İşleticileri sertifikasının askıya alınması veya iptal edilmesi durumunda yetki belgesi, sorumlu yönetici personel onay formları ve İHA İşleticileri onay sertifikalarının asıllarını Genel Müdürlüğe iade etmeyen kuruluşun sorumlu müdürü en az iki yıl süreyle başka bir İHA İşleticileri, SYK'da, bakım kuruluşunda veya hava taşıma işletmesinde yönetici personel olarak görev yapamaz.

(4) Bu Yönetmelik gerekliliklerine aykırı faaliyet yaptığı tespit edilen 25 nci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen yönetici personelin yeterliliği Genel Müdürlük tarafından değerlendirilir.

(5) Genel Müdürlükten izin almayı gerektiren operasyonlar için izin alınmadan İHA uçuşu yapılması ve verilen yetkiler ile belirlenen hava sahaları dışında operasyon gerçekleştirilmesi

hallerinde ilgili şahıs ve işletmeye 2920 sayılı Kanunun 5 inci kısmında yer alan ceza hükümleri uygulanır.

(6) İşleticinin gerçek ve tüzel kişi kurucuları ve paydaşları ile tüzel kişilerde dolaylı paya sahip gerçek kişi paydaşların ve işleticinin tüzel kişiliğini temsil ve idare etmeye yetkili yöneticilerin, işletici yetkisinin iptali halinde başka bir işleticide operasyonlardan sorumlu müdür veya sorumlu yönetici personel olması yönünde başvuruları 2(iki) yıl süreyle kabul edilmez.

(7) İşletmenin yönetici personelinin görevden ayrılması durumunda işletme ve ilgili personel tarafından Genel Müdürlüğe bilgi verilir. İşletmeci tarafından 45 günlük süre içerisinde Yönetmelikte belirtilen personelin ataması yapılmazsa işletmenin Sertifikası iptal edilir.

(8) Yönetmelikteki diğer gerekliliklere uymayan işletmelere bulguların giderilmesi için gerekli süre verilir. Gerekli süre içinde bulguları giderilmeyen işletmelerin Sertifikası 3 ay süre ile askıya alınır. Yine bu süre içerisinde bulguları giderilmeyen işletmelerin Sertifikası iptal edilir.

Sorumluluklar, güvenlik ve yasaklar

MADDE 26 -(1) 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununun "Yasaklar" başlıklı 93üncü Maddesinde yer alan hükümlerin ve bu Yönetmeliğin aksine hareket edilmesi, SHY-İPC kapsamında cezai yaptırımlara tabiidir.

(2) İHA sahibi aşağıdakilerden sorumludur;

a) İHA ve sistemlerinin kategorisine göre üretici ya da Genel Müdürlük tarafından belirlenen şartlarda muhafaza edilmesinden,

b) İHA ve sistemlerin uçuş emniyetini tehlikeye düşüren olaylarını, en geç 48 saat içerisinde Genel Müdürlüğe rapor etmekten.

(3) Genel Müdürlük tarafından onaylanmayan değişikliklerin sistemde yapılması veya bu Yönetmelikteki hükümlere aykırı iş ve işlemler yapılması durumlarında, Genel Müdürlük tarafından yayınlanan sertifikalar, izinler ve verilen haklar sona erer. Genel Müdürlük sertifikaların, izinlerin ve beyanların geçerlilik şartlarının korunduğunu doğrulamak için rastgele denetimler yapma hakkını saklı tutar.

(4) İHA sahibi ve pilotu özel hayatın gizliliği ve mahremiyeti konusuna özen gösterir. Aksi halde 26/09/2014 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ilgili Maddeleri kapsamındaki hükümler uygulanır.

Geçiş Süreci

GEÇİCİ MADDE 1 -(1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce sertifikalandırılmış işleticiler, Onaylı İHA Eğitim Organizasyonları, İHA pilotları ve İHA sahipleri bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren mevcut durumlarını en geç 2 (iki) yıl içerisinde bu Yönetmeliğe uygun hale getirmek zorundadır.

(2) Bu maddede belirtilen süreler içerisinde gereken koşulları sağlayamayan işleticiler, Onaylı İHA Eğitim Organizasyonları, İHA pilotları ve İHA sahiplerinin uçuşları söz konusu gereklilikler karşılanıncaya kadar durdurulur.

Yürürlük

MADDE 27 -(1) Bu Yönetmelik yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 28 -(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Genel Müdür yürütür.